U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **N. D.,** zastoupená Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 3. 2015, č. j. OAM-246/LE-BE03-HA08-2014, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 5. 2016, č. j. 32 Az 11/2015 – 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Bc. Filipa Schmidta, LL.M., **se určuje** částkou 2057 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je státní příslušnicí Filipínské republiky. Do České republiky přicestovala v květnu 2010 na pracovní vízum, neboť zde měla dohodnutou práci jako masérka. Její žádost o dlouhodobý pobyt byla zamítnuta a dne 3. 4. 2014 jí bylo pravomocně uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dne 5. 11. 2014 byla žalobkyně zajištěna Policií České republiky a dne 13. 11. 2014 podala žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu obavy před pronásledováním ze strany rodiny jejího zesnulého manžela a nutnosti finančně zabezpečit svých pět dětí a matku, o níž žalovaný rozhodl v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) tak, že jí mezinárodní ochranu

dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění, neudělil.

[2] Žalobkyně podala proti napadenému rozhodnutí žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla v zemi svého původu pronásledována ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Nikdy nebyla členkou žádné politické strany, nikdy se veřejně politicky neangažovala a ve své vlasti neměla žádné potíže politického charakteru ani jiné potíže se státními orgány. Rovněž nebylo prokázáno, že by mohla mít důvodnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Svou vlast opustila z ekonomických důvodů, aby mohla lépe zabezpečit svou rodinu, která zůstala v zemi původu. Po vypršení půlročního pracovního víza pobývala na území České republiky nelegálně. Snaha o legalizaci pobytu ani ekonomické potíže v zemi původu však nejsou relevantními azylovými důvody. Dále krajský soud shledal porušení povinnosti žádat o azyl bezprostředně po vstupu do České republiky, neboť o mezinárodní ochranu žalobkyně požádala až v okamžiku, kdy jí bylo uděleno správní vyhoštění. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že vyhrožování ze strany příbuzných jejího zesnulého manžela může žalobkyně řešit prostřednictvím standardních prostředků ochrany v zemi původu. Žalobkyně neprokázala, že by jí byl odepřen přístup k ochraně, žádnou pomoc ze strany státních orgánů ani nevyhledala.

[3] Krajský soud neshledal ani důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 zákona o azylu, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem azylanta. K možnosti udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu konstatoval, že žalovaný měl pro rozhodnutí o něm dostatek podkladů, při rozhodování nevybočil z mezí stanovených zákonem a otázku hodnotil komplexně s přihlédnutím k rodinné, sociální a ekonomické situaci žalobkyně, stejně tak jako k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Tuberkulóza je po léčení stabilizovaná a její současný stav ji bezprostředně neohrožuje na životě. Krajský soud se ztotožnil s napadeným rozhodnutím i ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný vycházel z transparentních, objektivních a v době rozhodnutí aktuálních informací o zemi původu. Občané Filipínské republiky navracející se po dlouhodobém pobytu v zahraničí nejsou vystaveni diskriminaci, žalobkyně neměla nikdy potíže se státními orgány, a tudíž nelze předpokládat, že by jí hrozilo v případě návratu do vlasti přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Pro úplnost krajský soud uvedl, že žalobkyně nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdila ani nebylo prokázáno, že by některému jejímu rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu citovaného ustanovení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti napadenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka předně brojí proti závěru žalovaného a krajského soudu, že jediným důvodem pro podání její žádosti o

udělení mezinárodní ochrany byla snaha o legalizaci pobytu za účelem výdělku. V zemi původu jí a jejím dětem hrozila újma na životě ze strany rodiny jejího zesnulého manžela, která jí opakovaně v minulosti vyhrožovala. Ochrana ze strany státu není možná bez finančních prostředků či kontaktů, neboť v zemi panuje všudypřítomná korupce. Stěžovatelka dle svého názoru splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu. V minulosti prodělala tuberkulózu a nadále užívá medikaci, která by v zemi původu nemusela být k dispozici. Ve vesnici, ze které pochází, není elektřina, v části domu neteče pitná voda a jsou zde stále znát následky předchozí živelní pohromy.

[5] Dále namítá, že žalovaný i krajský soud vycházeli z nesprávných a neaktuálních informací o zemi původu, neboť nezohlednili, že v zemi právě probíhá válka s drogovou mafií, která si již vyžádala životy několika tisíc civilistů. Kromě obecného nebezpečí, které z konfliktu vyplývá pro všechny civilisty, se zvyšuje i riziko útoku na stěžovatelku. Dle stěžovatelky tak nelze souhlasit se závěrem žalovaného a krajského soudu, že situace v zemi původu je bezpečná. Žalovaný se dostatečně podrobně nezabýval tím, jak všudypřítomná korupce v zemi původu zasahuje konkrétní situaci stěžovatelky. Napadený rozsudek je rovněž v části zabývající se důvody pro udělení humanitárního azylu nepřezkoumatelný pro absenci jakékoli argumentace. Přijatelnost kasační stížnosti je dle stěžovatelky dána tím, že v posuzované věci nebyla poskytnuta ochrana jejím subjektivním veřejným právům

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti předně namítá nepřijatelnost kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s. Kasační stížnost svým významem nepřesahuje individuální zájmy stěžovatelky, která se prostřednictvím institutu mezinárodní ochrany snaží legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Napadeným rozsudkem ani napadeným rozhodnutím nedošlo k zásadnímu pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Stěžovatelka přijatelnost své kasační stížnosti nijak neodůvodnila. Žalovaný dále uvádí, že v napadeném rozhodnutí se řádně a úplně vypořádal se všemi stěžovatelčinými námitkami, rozhodné skutečnosti hodnotil jednotlivě a v jejich souvislostech a pro účely posouzení žádosti shromáždil úplné a objektivní informace. Stížní námitky jsou v tomto směru ničím nepodložené.

[7] K pronásledování ze strany soukromých osob žalovaný uvedl, že o azylově relevantní důvod se může jednat pouze tehdy, pokud státní orgány země původu toto jednání podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly či nezajistily účinnou ochranu (viz ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu - rozsudky sp. zn. 2 Azs 22/2012, sp. zn. 7 Azs 43/2008, či sp. zn. 4 Azs 440/2004). Nedůvěra vůči státním orgánům rovněž není azylově relevantním důvodem (rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 7/2004). Na humanitární azyl není právní nárok a soudní přezkum správního uvážení ve věci udělení humanitárního azylu je omezen. Žalovaný zohlednil sociálně ekonomickou situaci stěžovatelky, její věk, zdravotní stav a rodinnou situaci. Zákonem stanovené meze správního uvážení nepřekročil. Novinové články nejsou relevantním zdrojem informací o zemi původu.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[9] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[10] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), z něhož mimo jiné plyne, že „[p]*řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*“. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení,

především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[11] Vzhledem k tomu, že ohledně důvodů přijatelnosti stěžovatelka pouze velmi vágně konstatuje, že v předchozím řízení nedošlo k ochraně jejích subjektivních veřejných práv, Nejvyšší správní soud se mohl touto otázkou zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

[12] Možným pronásledováním ze strany soukromých osob v zemi původu a vlivu této okolnosti na udělení některé z forem ochrany dle zákona o azylu se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval (např. v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, či v usnesení ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 Azs 10/2016 – 26). K tvrzením ohledně fungování státních orgánů a korupce se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 21. 9. 2006, č. j. 1 Azs 206/2005 – 59. Nejvyšší správní soud rovněž ustáleně judikuje, že pouhou nedůvěru občana ve státní instituce zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, rovněž nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu (rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37, či usnesení ze dne 14. 3. 2016, č. j. 2 Azs 302/2015 – 49).

[13] Co se týče tvrzení stěžovatelky, že její pobyt v České republice vede ke zlepšení finanční situace její rodiny, Nejvyšší správní soud poukazuje na svou ustálenou judikaturu, dle které nejsou azylově relevantními důvody ani snaha o legalizaci pobytu (rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 – 46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, či ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26), ani ekonomické potíže v zemi původu (rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54, ze dne ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43, či usnesení ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 Azs 270/2015 – 20).

[14] K námitce týkající se aktuálního vývoje v zemi původu je třeba odkázat na ustálenou judikaturu k aplikaci zásady *non-refoulement*, dle které „[s]*oud je i při aplikaci kogentních norem procesního práva vázán článkem 10 Ústavy ČR. Nesmí proto použít vnitrostátní procesní normu* […], *pokud by její aplikace nutně a nevyhnutelně vedla k porušení zásady non-refoulement obsažené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tento článek vykládající*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 – 75). Odchylka od vnitrostátní procesní normy (v nyní posuzovaném případě § 75 odst. 1 s. ř. s.) nicméně není přípustná, pokud rozhodnutí soudu ještě nutně nevede k vydání stěžovatele do země původu, neboť v daném případě existují procesní nástroje, které tomu mohou zabránit (již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 75/2005 – 75 či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007 – 119, publ. pod č. 2174/2011 Sb. NSS). Tvrzení předložená stěžovatelkou v kasační stížnosti mohou představovat nové skutečnosti ve smyslu zákona o azylu, budou-li shledána relevantními z hlediska udělení azylu či doplňkové ochrany ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu ve vztahu ke stěžovatelčině konkrétní

situaci. To ovšem bude na dalším uvážení správního orgánu, jehož činnost nemůže soud nahrazovat ani jeho rozhodnutí předjímat, neboť těžiště posuzování žádostí o mezinárodní ochranu leží primárně v řízení před žalovaným, který je k tomu technicky i personálně vybaven. Pro nyní posuzované řízení je důležité pouze to, že existují procesní prostředky, které tato tvrzení umožňují správnímu orgánu zohlednit, Nejvyšší správní soud tedy nemusel přistoupit k prolomení jedné ze základních zásad správního soudnictví zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s. Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že se nezabýval důsledky aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, neboť s ohledem na přechodné ustanovení čl. 52 odst. 1 téže směrnice je přímý účinek čl. 46 odst. 3 možno použít pouze pro správní řízení zahájená po 20. 7. 2015 (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015 – 35, či ze dne 13. 7. 2016, č. j. 2 Azs 127/2016 – 31).

[15] Námitku týkající se neudělení humanitárního azylu stěžovatelka neuvedla v řízení o žalobě, a proto je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[18] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2016, č. j. 2 Azs 184/2016 - 26, ustanoven k ochraně jejích zájmů ve věci zástupce Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát. Ustanovení § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. obecně určuje, že ustanovenému zástupci hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Žádné ustanovení soudního řádu správního však neobsahuje výslovnou úpravu týkající se hrazení hotových výdajů a odměny ustanovenému advokátu účastníka, který byl od soudního poplatku osvobozen nikoli zcela, ale jen zčásti. V daném ohledu tak bylo nutno v návaznosti na dosavadní judikaturu zdejšího soudu (rozsudek ze dne 31. 1. 2011, č. j. 5 As 68/2010 – 72, či usnesení ze dne 20. 9. 2013, č. j. 5 As 34/2013 - 29) v souladu s § 64 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. vyjít z § 138 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dle něhož platí: „*Byl-li účastníku osvobozenému od soudních poplatků ustanoven zástupce, vztahuje se osvobození v rozsahu, v jakém bylo přiznáno, i na hotové výdaje zástupce a na odměnu za zastupování.*“ Stěžovatelka byla osvobozena od

soudního poplatku z 50 %, stát tedy hradí hotové výdaje a odměnu ustanoveného advokáta z 50 %, zbylou část náhrady hotových výdajů a odměny advokáta nese sama stěžovatelka.

[19] Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby spočívající v písemném podání ve věci samé – doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Za jeden úkon přísluší částka 3100 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za jeden úkon. Protože zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšovala by se jeho odměna za jeden provedený úkon o částku 714 Kč odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Po snížení na polovinu tedy celková výše odměny ustanoveného zástupce hrazené státem činí 2057 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu